

Onderwerp

Financieel en juridisch houdbare inrichting van de Wmo voorziening Huishoudelijke Verzorging

Datum	3 september 2019	Naam en telefoon H.
Afdeling		van Hout / 06-32451669
MM/MO		Portefeuillehouder T.
		van Kessel

Voorstel:

1. *Kennis te nemen van het adviesrapport 'Onderzoek resultaatgericht indiceren en financieren gemeenten Oss, Landerd, Boekel, Bernheze, Meierijstad, Boxmeer Sint Anthonis' van T. Robbe¹.*
2. *In te stemmen met scenario 0.*
3. *Opdracht te geven tot het opstarten van het proces voor ontwikkeling van een normenkader en kwaliteitscontrole.*
4. *Bijgevoegde Raadsinformatiebrief naar de raad te versturen.*

Wat is de aanleiding voor dit advies?

Sinds 2007 is huishoudelijke verzorging een wettelijke taak van de gemeente. De voorziening is bedoeld voor mensen die door een beperking of hoge leeftijd hun huishouden niet meer zelfstandig kunnen doen en geen mogelijkheden hebben om zelf hulp te regelen.

De gemeente Oss delen beschikkingen uit op basis van resultaat. Bij huishoudelijke verzorging wordt het resultaat gedefinieerd als een 'schoon en leefbaar huis'. Dit resultaat wordt beschreven door de schoonmaakactiviteiten en de frequentie daarvan vast te stellen. Bij resultaatgericht indiceren staat het resultaat (een schoon en leefbaar huis) centraal. Met deze manier van werken kan optimaal worden aangesloten bij de ondersteuningsbehoeften van de cliënt, het creëert flexibiliteit in de te bieden ondersteuning en het geeft ruimte aan de expertise v.w.b. de inzet van de professional.

Door landelijke ontwikkelingen op het gebied van Wmo en huishoudelijke verzorging, komt de financiële en juridische houdbaarheid van de voorziening in het gedrang. De juridische houdbaarheid staat onder druk vanwege de uitspraken van de Centrale Raad van Beroep (CRvB) ten aanzien van de rechtsonzekerheid voor cliënten indien op basis van resultaat wordt beschikt. De financiële houdbaarheid staat onder druk vanwege (1) de aanzuigende werking door de invoering van het abonnementstarief en (2) de prijsstijging door salarisverhoging en nieuwe cao afspraken. Deze ontwikkelingen zijn nader beschreven in bijlage 2.

Gezien de ontwikkelingen, heeft het regionale POHO HV op 29 november 2018 opdracht gegeven een onderzoek te starten naar mogelijkheden voor een juridisch en financieel houdbaar HV-systeem.

¹ Zie bijlage 1 voor het volledige onderzoeksrapport

Het volledige rapport is bijgevoegd in bijlage 1. Op basis van het onderzoek zijn er 4 scenario's ontwikkeld:

Scenario 0	Bestaand beleid handhaven (eventueel met opname van uren in ondersteuningsplan)
Scenario 1	Resultaatgericht indiceren met uren en financieren op resultaat (verschil met scenario 0: dit scenario houdt nieuwe aanbestedingen in)
Scenario 2	Indiceren en financieren op uren (PxQ)
Scenario 3	Resultaatgerichte basismodule (voor 80-90% van de doelgroep) en urengerichte extra module (voor de overige gevallen).

Het regionale POHO HV heeft op 19 juni 2019 ingestemd met het voorstel om de betreffende colleges te adviseren in te stemmen met scenario 0, wat inhoudt handhaven van het huidige beleid. Met de aanvullingen:

- dat door zorgaanbieders het gemiddeld aantal uren worden opgenomen in de ondersteuningsplannen;
- dat we vanuit de actualiteit kijken naar de omstandigheden van de huishoudelijke verzorging en het best passende scenario daarbij;
- dat wordt gestart met het proces voor het ontwikkelen van een normenkader en kwaliteitscontrole.

Regionaal is afgesproken dat het aan individuele gemeenten is hoe en wanneer zij hun college en raad informeren over het gekozen scenario. In Oss hebben we ervoor gekozen om het voorstel voor te leggen aan het college. De raad informeren we middels een raadsinformatiebrief.

Aan welke opdracht draagt dit advies bij?

Dit advies draagt bij aan het juridisch en financieel duurzaam inrichten van de Wmo-voorziening Huishoudelijke Verzorging.

Welk resultaat willen we bereiken?

In lijn met de wettelijke taak willen we:

- inwoners de ondersteuning bieden die zij nodig hebben;
- de inzet van de ondersteuning borgen binnen de kaders van rechtszekerheid voor cliënten en andere partijen;
- de voorziening financieel betaalbaar houden voor de toekomst.

Welke argumenten zijn er voor dit advies?

2.1 We willen de landelijke ontwikkelingen afwachten

De landelijke ontwikkelingen zijn nog niet volledig duidelijk, waardoor het moeilijk is om nu een keuze te maken voor een ander scenario en dus een andere inrichting van de voorziening. Met de keuze voor scenario 0 kopen we tijd om deze ontwikkelingen af te wachten, zodat we een zorgvuldig

proces kunnen inregelen wanneer de kaders wel bekend zijn. Hierdoor bewaren we de rust richting cliënten en zorgaanbieders.

2.2 Minister De Jonge heeft een wetswijziging aangekondigd waarin dit scenario juridisch mogelijk wordt gemaakt.

Minister de Jonge wil resultaatgericht indiceren een plek geven in de Wmo. Scenario 0 is dus in lijn met wat minister de Jonge beoogt te realiseren. Aangezien nu nog niet duidelijk is of en wanneer de Wmo 2015 wordt aangepast, is scenario 0 voor nu de beste keuze.

2.3 Cliënten zijn tevreden over huidige inrichting van de voorziening HV

Uit de cliënt ervaringsonderzoeken blijkt dat cliënten gemiddeld een 7,7 geven voor de inzet en kwaliteit van huishoudelijke hulp. Het aantal beroepsschriften en bezwaarprocedures is te verwaarlozen. Daaruit maken we op dat inwoners tevreden zijn over de huishoudelijke verzorging. Met het opnemen van uren in het ondersteuningsplan komen we juridisch tegemoet aan het transparant communiceren richting de inwoners over wat ze mogen verwachten van de inzet, zonder verdere inhoudelijke veranderingen ten aanzien van de dienstverlening of aanbieder. De verwachting is dat de tevredenheid hiermee geborgd blijft.

2.4 Zorgaanbieders zijn voorstander van dit scenario

Oriënterend zijn de scenario's besproken op de overlegtafel met de verschillende gecontracteerde aanbieders. Zorgaanbieders zijn ook voorstander van dit scenario. Zij gaven aan tevreden te zijn over de huidige manier van inkopen en contracteren. De voorkeur van de aanbieders is dan ook om het huidige contract uit te dienen en de ontwikkelingen ten aanzien van de wetswijziging eerst af te wachten voordat er verdere aanpassingen worden ingezet.

2.5 Financieel houdbaar

Door het bestaande beleid te handhaven, kunnen we goed voorspellen hoe de financiën zich ontwikkelen. Dit betekent dat risico's goed zijn in te schatten en daarmee goed te beheersen. Enige onzekere factoren zijn de stijgende kostprijs bij aanbieders en daarmee het reële tarief dat gemeenten moeten betalen en de aanzuigende werking door het abonnementstarief. Maar dat zijn factoren die sowieso spelen, ongeacht welk scenario we kiezen.

2.6 Andere gemeenten in de regio hebben ook ingestemd met dit scenario

Sub-regionaal wordt nu samengewerkt op basis van eenzelfde werkwijze in de toegang en inkoopcontracten (zonder dat daar een gemeenschappelijke regeling of budget op van toepassing is). Dit is fijn voor zorgaanbieders, aangezien zij over de gemeentegrenzen heen werken. Voor gemeenten is dit voordelig, omdat inhoudelijk samengewerkt kan worden. Hierdoor zijn we een stevigere gesprekspartner richting aanbieders. De scenario's hebben we besproken in de HV-regio en alle bestuurders van de regio hebben ingestemd met scenario 0.

Wat zijn kanttekeningen, tegenargumenten of risico's?

2.1 Scenario 0 is niet volledig juridisch sluitend

De bestuurders hebben in het regionale POHO HV twee uitgangspunten gesteld die leidend zijn voor het advies: een juridisch sluitend beleid en een financieel houdbaar beleid. Gezien de uitgangspunten van de bestuurders, bevinden we ons nu in een "catch 22" situatie²: geen enkel scenario is volledig juridisch sluitend én financieel houdbaar.

Scenario 0 is (nog) niet juridisch houdbaar. Dit scenario is pas volledig houdbaar als de wetgeving is aangepast en als uit jurisprudentie van de CRvB blijkt dat er geen strijd meer bestaat met het rechtszekerheidsbeginsel. Dit kan, afhankelijk van wetgevingstraject, een half jaar tot twee jaar duren.

We lopen geen (noemenswaardig) risico.

Waar moeten we rekening mee houden?

a. Financiën

Algemeen (ongeacht voor welk scenario we kiezen):

- We zijn als gemeente verplicht een reëel tarief te betalen aan zorgaanbieders. Door de nieuwe cao-afspraken en de loonstijging, zal de voorziening duurder worden. Hoeveel duurder is op basis van onderhandelingen over nieuwe tarieven met de aanbieders pas te bepalen.
- Ten opzichte van 2018 zien we een stijging van 20% in de aanvragen. Deze stijging is vermoedelijk te verklaren door de invoering van het abonnementstarief. Hierdoor nemen de kosten voor huishoudelijke verzorging toe.
- Het ontwikkelen van een normenkader en kwaliteitscontrole kost capaciteit van de afdelingen inkoop, beleid, kwaliteit, juridisch zaken en de uitvoering. In een uit te werken opdracht specificeren we deze kosten.

Buiten de hierboven genoemde punten, zijn er geen extra kosten verbonden aan de keuze voor scenario 0.

b. Communicatie

- richting inwoners: door instemming met scenario 0, verandert er voor de inwoner niets. Dit vraagt dus geen communicatie richting inwoners.

² Een catch-22 is een paradoxale situatie waarin het onmogelijk is om een gewenste uitkomst te bereiken, doordat 'regels' (in dit geval uitgangspunten) dat vanwege tegenstrijdigheden niet toelaten.

- richting aanbieders: de aanbieders informeren we over de bepaalde richting. We vragen hen om in de ondersteuningsplannen het gemiddeld aantal uren te vermelden. De consultants nemen de ondersteuningsplannen mee in de beschikking.
- richting ASD: de ASD praten we begin september bij over het gekozen scenario en de te zetten vervolgstappen.

c. Uitvoering

Ambtelijk starten we regionaal het proces op om samen met inkoop, kwaliteit en de consultants te komen tot een normenkader en kwaliteitscontrole. Dit conceptkader wordt ter advisering voorgelegd aan de ASD. Indien gewenst wordt het uitgewerkte proces geagendeerd op het regionale POHO HV.

d. Overleg en afstemming:

- Regionaal ambtelijk overleg (RAO)
- Merlijn Kurvers (programmamanager zorg)
- José van den Elzen (beleid Wmo)
- Hanny van de Moosdijk, Ester van Dijk, Peter Nederlof (inkoop)
- Anne de Jong, Maartje Wijnveld (kwaliteit en uitvoerend beleid)
- Wilma van de Wielen (uitvoering wmo)

Bijlagen

1. Adviesrapport 'Onderzoek resultaatgericht indiceren en financieren gemeenten Oss, Landerd, Boekel, Bernheze, Meierijstad, Boxmeer Sint Anthonis' van T. Robbe.
2. Nadere uitwerking van de ontwikkelingen op het gebied van HV en Wmo

Samenvatting

Door landelijke ontwikkelingen, komt de financiële en juridische houdbaarheid van de voorziening Huishoudelijke Verzorging in het gedrang. Gezien de ontwikkelingen, heeft het regionale POHO HV opdracht gegeven om een onderzoek uit te laten voeren naar de mogelijkheden voor een juridisch en financieel houdbaar systeem. Op basis van het onderzoek zijn er 4 scenario's ontwikkeld. Het regionale POHO HV heeft op 19 juni ingestemd met het voorstel voor scenario 0. Regionaal is afgesproken dat het aan individuele gemeenten is hoe zij hun college en raad informeren over het gekozen scenario. In Oss hebben we ervoor gekozen om het voorstel voor te leggen aan het college. In dit advies en B&W wordt voorgesteld om in te stemmen met scenario 0 (wat inhoudt handhaven van het huidige beleid). Met de aanvullingen dat door zorgaanbieders het gemiddeld aantal uren worden opgenomen in de ondersteuningsplannen, dat we vanuit de actualiteit kijken naar de omstandigheden van de huishoudelijke verzorging en het best passende scenario daarbij en dat wordt gestart met het proces voor het ontwikkelen van een normenkader en kwaliteitscontrole.